

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LIV. — Izdan in razposlan dne 20. septembra 1898.

Vsebina: Št. 165. Razglas glede prenarodbe dopustilnih določil za lokalni železnici od Dunaja v Wiener-Neudorf in od Wiener-Neudorfa v Guntramsdorf.

165.

Razglas železniškega ministrstva z dne 5. septembra 1898. l.

glede prenarodbe dopustilnih določil za lokalni železnici od Dunaja v Wiener-Neudorf in od Wiener-Neudorfa v Guntramsdorf.

Na podstavi Najvišega pooblastila se za lokalni železnici od Dunaja v Wiener-Neudorf in od Wiener-Neudorfa v Guntramsdorf, ki sta predmet Najviših dopustilnic z dne 10. marca 1885. l. (drž. zak. št. 45) in z dne 29. decembra 1886. l. (drž. zak. št. 16 iz l. 1887.) z razveljavo določil v odstavkih II. in III. razglasa c. kr. trgovskega ministrstva z dne 16. marca 1894. l. (drž. zak. št. 51) določajo nastopne odredbe:

A.

Za lokalno železnico od Dunaja (Matzleinsdorfska proga) do Wiener-Neudorf naj veljajo, začenši od današnjega dne, nastopna določila:

I.

Odredbe v §§. 1 do všt. 7 Najviše dopustilnice z dne 10. marca 1885. l. (drž. zak. št. 45) ostanejo tudi v bodoče v moči z merilom, da se delniški družbi dunajskih lokalnih železnic, kakor sedanji koncesionarki, dodeljuje dovolilo, za oskrbo

osebnega prometa porabljeni električno moč po po bližnjih načinih, ustanovljenih po c. kr. železniškem ministrstvu.

II.

Na mesto §§. 9, 13 in 15 v prvotni obliki Najviše dopustilnice z dne 10. marca 1885. l. (drž. zak. št. 45) in §§. 8, 10, 11, 12 in 14 v prenarodeni obliki razglasa c. kr. trgovskega ministrstva z dne 16. marca 1894. l. (drž. zak. št. 51) stopijo nastopne odredbe:

§. 8.

Družbi se priznava pravica, da s posebnim dovolilom državne uprave izda prednostne obligacije, ki se smejo glasiti samo na avstrijsko ali kronsko vrednoto, do tistega zneska, katerega obrestovanje in načrtu primerna razdolžba je stalno zagotovljena po izkazih, katere preskuša c. kr. železniško ministrstvo.

Vrhu tega dobi družba pravico izdati prednostne delnice, katere imajo glede obrestovanja in razdolžbe prednost pred osnovnimi delnicami, do zneska, ustanovljenega po državni upravi.

Dividenda, ki pristoji prednostnim delnicam, predno nastane osnovnim delnicam pravica do dividende, pri čemer pa ne sme biti nikakega doplačila iz doneskov poznejših let, se ne sme odmerjati z več nego s štirimi odstotki.

Znesek resnične in pa nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila državne uprave.

Ako bi po popolni uporabi napravne glavnice bilo treba še drugih novih staveb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, se smejo dotični stroški prišteti napravnih glavnic, če je državna uprava privolila v namerjane nove stavbe ali v pomnožitev obratnih naprav in se stroški izkažejo, kakor gré.

Vso napravno glavnico je treba odplačati v času, dokler traja dopustilo, po razdolžnem črtežu, ki ga odobri državna uprava.

Družbena pravila in pa obrazci prednostnih obligacij in prednostnih delnic, ki se izdado, potrebujejo odobrila državne uprave.

§. 9.

Ako bi oblastva o priliki svečanostij, vojaških prehodov, parad, potem radi naprave kanalov, polaganja ceví itd. spoznala za potrebno, na kakem kosu dopuščene železnice začasno ustaviti obrat, se mora družba dotičnim odredbam oblastev brezuporno pokoriti brez vsake pravice do odškodnine za škodo, ki ji je nastala vsled začasno ustavljenega obrata.

Enaka dolžnost veže družbo, kedar in dokler bi v slučaju mobilizacije ali vojske po mnenju vojaškega oblastva bilo potrebno ustaviti obrat, ker se vojaška krdela pomikajo po cestah, uporabljanih za lokalno železnico, ali radi drugih vojaških operacij na njih.

§. 10.

Vojaščino bo prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporabljanje vojaške tarife ob odpravi oseb in reči se bo v tem oziru in pa glede polajšil potujočim vojaškim osebam ravnati po določilih, katera bodo veljala vsaki čas pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila se uporabljajo tudi na deželno brambo in črno vojsko obeh državnih polovic, na tirolske deželne strelce in na žandarje, in to ne samo ob potovanju na račun državne blagajnice, ampak tudi, kedar potujejo te osebe službeno na svoj račun k orožnim vajam in priglednim zborom.

Družba je dolžna, da pristopi k dogovoru, med avstrijskimi železniškimi družbami sklenjenemu zastran nabave in imetja opravnih reči za prevažanje vojakov in pa zastran vzajemnega pripomaganja z osebjem in z vozili za večje vojaške prevoze, dalje da pristopi k vsakikrat veljajočim

predpisom o železništvu za čas vojske in pa k dodatnemu dogovoru, ki je obveljal 1. dne junija 1871. l. o prevozu takih bolnikov in ranjencev, katere je na račun vojaške blagajnice prevažati ležeče.

Vsaki čas veljajoči predpis za vojaški prevoz po železnicah, in pa vsaki čas veljajoči predpisi o železništvu za čas vojske zadobé za družbo moč in veljavo z dnem, ko se prične po dopuščenih železnicah obrat. Predpisi enake vrste, ki se izdado po tem času, pa se ne objavijo v državnem zakoniku, zadobé za družbo veljavnost tedaj, kadar se ji priznanijo uradoma.

Te dolžnosti ima družba samo v toliko, v kolikor še zdi njih izpolnjevanje izvršljivo z ozirom na drugotnost te proge in na olajšila, podeljena vsled tega gledé na napravo, opremo in vrsto obrata.

Družba je dolžna, oddajaje službe se ozirati po zmislu zakona z dne 19. aprila 1872. l. (drž. zak. št. 60) na doslužene podčastnike iz vojske, vojne marine in deželne brambe.

Za prevažanje civilnih stražnih čet (varnostne straže, finančne straže itd.), naj enako veljajo znižani tarifni postavki, veljajoči glede vojaških prevozov.

§. 11.

Dopustilna doba in ž njo vred v §. 9. lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba zoper napravo novih železnic se določa na čas do 10. marca 1875. l. ter mine po izteku tega roka.

Družba nima pravice, oddajati obrat dopuščene železnice tretjim osebam, rezen če državna uprava to izrečno dovoli.

Državni upravi se pridržuje pravica, prevzeti obrat dopuščene železnice in jo v potem še ostali dopustilni dobi voditi na račun družbe zlasti v slučaju, če bi dobila direktno stično zvezo z železnico, ki jo vsaki čas obratuje država.

V tem slučaju mora družba stroške, ki so res nastali vsled obratovanja, eventualno katere je poprečno določiti, povrniti državni upravi.

Sploh je načine, kako je voditi obrat uravnati z obratno pogodbo, ki se sklene z družbo.

Družba ima nadalje dolžnost po pogojih in pridržkih, navedenih v členu XII. zakona z dne 31. decembra 1894. l. (drž. zak. št. 2. iz 1895. l.), vsaki čas dopuščati državni upravi na njeno zahtevanje skupno

porabo železnice za promet med že obstoječimi železnicami ali pa takimi, ki se še le napravijo in bodo v državnem obratu, in to tako, da bo imela državna uprava pravico, prosto določevaje tarife, za primerno odškodnino odpravljati ali dajati odpravljati cele vlake ali posamezne vozove po skupno porabljeni železnici ali posameznih njenih kosih.

Ako bi prehod vozil državne uprave na lokalno železnico ne bil združljiv z olajšili, njej podeljenimi, je večje stroške, ki so nastali vsled tega, povrniti podjetji lokalne železnice.

§. 12.

Državna uprava si pridržuje pravico, da sme dopuščeno železnico, ko bo dodelana in v obrat oddana, odkupiti vsaki čas po nastopnih določilih:

1. Da se določi odkupnina, se seštejejo letni čisti doneski, kar jih bo imela podjetba v poslednjih sedmih letih pred samim odkupom, od tega se odbijejo čisti doneski najslabjših dveh let in potem se izračuni poprečni čisti donesek ostalih petih let.

Če bi se železnica odkupila po preteku dopustilu vstrežajoče časne davčne prostosti, tedaj je z davki, dokladami in drugačnimi javnimi davščinami, katere zadenejo odkupljeno železniško podjetbo, ravnati kot z obratnimi stroški.

Če ni bilo davčne dolžnosti glede vseh let, privzetih v poprečni račun, tedaj je tudi za davka prosta leta preračunati davek z dokladami vred po odstotnem postavku prvega davku zavezanega leta ter ga odbiti od doneska.

K tako najdenemu poprečnemu čistemu donesku pa je z ozirom na desetodstotni rentni davek, ki ga je plačevati od odkupne rente po §. 131., lit. a) zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220), prišteti pribitek v višini ene devetine teh čistih doneskov.

2. Ako bi se pak železnica odkupila pred pretekem leta 1900. in kadar bi po določilih odstavka 1. najdeni poprečni čisti donos brez ozira na pribitek ene devetine, naveden v odstavku 1., ne dosegel vsaj letnega zneska, enakega tisti letnini, ki je potrebna za počrtežno obrestovanje in razdolžbo prednostnih obligacij, ki se bodo izdale z odobrilo državne uprave, s prišteto tisto letnino, ki je potrebna za štiriodstotno obrestovanje in počrtežno razdolžbo prednostnih delnic, izdanih z dovolilom državne uprave, in pa za štiriodstotno obrestovanje in počrtežno razdolžbo polovice po državni upravi

odobrene osnovne delnične glavnice, tedaj se ta spredaj oznamenjeni letni znesek določi za čisti donos, ki ga je jemati v podstavo za odméro odkupnine.

3. Ako bi se pak železnica odkupila po preteku leta 1900. in kadar bi po določilih odstavka 1. najdeni poprečni čisti donos brez ozira na pribitek ene devetine, naveden v odstavku 1., ne dosegel vsaj letnega zneska, ki je enak letnini, potrebni za počrtežno obrestovanje in razdolžbo prednostnih obligacij, ki se bodo izdale z odobrilo državne uprave, s prišteto tisto letnino, ki je potrebna za štiriodstotno obrestovanje po državni upravi odobrene prednostne in osnovne delniške glavnice in za razdolžbo vse te delniške glavnice v času, dokler traja to dopustilo, tedaj se določi ta spredaj oznamenjeni letni znesek za čisti donos, ki ga je jemati v podstavo za odmero odkupnine.

4. Odškodnina, ki jo bo dati, bodi v tem, da se družbi v še ostali dopustilni dobi poprečni donos izplačuje v zmislu odstavka 1, odbivši retni davek, ki ga je plačati od odkupne rente, oziroma ako bi nastopil kak v odstavkih 2 in 3 omenjeni slučaj, tamkaj navedena letnina za napravno glavnicu v polletnih obrokih 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dospelosti, in da se v nazadnje navedenih slučajih posebno povrne družbi rentni davek, ki ga bo plačati od odkupne rente.

5. Državi se pridržuje pravica, da sme kadarkoli mesto družbe sama plačati prednostne obligacije, izdane v namen nabave novcev za dopuščeno železnico; v tem slučaju je odkupno rento, katero je poravnati v zmislu odstavka 4., okrajšati za potrebščino v obrestovanje in razdolžbo ozmenjene obligacijske glavnice in pa, ako tako pride, za tej potrebščini primerno kvoto pribitka, ki ga je po končnem določilu odstavka 1. prišteti poprečnemu donosu.

Državi se pridržuje nadalje pravica, da sme kadarkoli na mesto še ne dospelih plačil v obrokih, ki jih je po predstojećih določilih plačevati družbi, plačati glavnicu, ki je enaka znesku glavnične računaje obresti od obresti, po štiri od što na leto, diskontovane vrednosti, teh plačil, samo ob sebi umevno odbivši morda v smislu končnega določila odstavka 1 storjeni pribitek.

Ako se država odloči, plačati to glavnicu, plačaj jo v gotovini ali v državnih zadolžnicah vsake vrste, kakor si to izbere sama. Državne zadolžnice je računati pri tem po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju zaznamovali na dunajski borzi uradno o državnih zadolžnicah enake vrste.

6. Po odkupu železnic in z dnem tega odkupa pride država, izplačavši odkupnino, brez daljnje odplate v bremen čisto — oziroma ako bi se država pri odkupu poslužila pravice, pridržane ji po odstavku 5, alineja 1, samo z zastavno pravico za prednostne obligacije, ki jih je država sama prevzela v poplačilo, obremenjeno last in užitek dopuščene železnice z vsemi dotičnimi reči, naj bodo premične ali nepremične, vštevši naprave za izdelovanje elektrike, nadalje vozila in gradivne zaloge in pa iz napravne glavnice narejene obratne in pričuvne zaklade, v kolikor niso bili ti že določili primerno uporabljeni z odobrilom državne uprave.

7. Sklep državne uprave o izvrševanju državne pravice odkupa, kateri se mora zgoditi vselej z začetkom koledarskega leta, se v obliki izjave priobči železniški podjetbi najpozneje do 31. dne oktobra neposredno zadnjega leta pred odkupom.

V ti izjavi se določa:

- a) čas, od katerega se opravi odkup;
- b) železniška podjetba, ki je predmet odkupa, in drugi imovinski predmeti, kateri morajo biti si kot pritiklina železniške podjetbe ali v poplačilo terjatev države iz drugih pravnih naslovov preiti na državo;
- c) znesek odkupnine, ki jo plača država železniški podjetbi, eventualno s pridržkom poznejše izprave začasno ovedene odkupne cene s povodbo plačilnega roka in plačilnega kraja.

8. Državna uprava si pridržuje pravico, postaviti ob enem z vročbo odkupne izjave posebnega komisarja, kateri mora paziti na to, da se stanje imovine od tega časa počenši ne izpremeni na škodo državi.

Vsaka oddaja ali obrememba nepremičnih imovinskih predmetov, navedenih v odkupni izjavi, potrebuje od časa odkupne izjave pritrditve posebnega komisarja.

Isto velja o vsaki prevzetbi novih dolžnosti, katere segajo čez mejo rednega opravnega obrata ali provzročujejo trajno obremenjenost.

9. Družba je dolžna, poskrbeti za to, da bo mogla državna uprava dne, kateri je ustanovljen za odkup, prevzeti fizično posest vseh v odkupni izjavi navedenih imovinskih predmetov.

Ako bi družba ne izpolnila te dolžnosti, ima državna uprava pravico, tudi brez privolitve družbe

in brez sodnega posredovanja vzeti v fizično posest oznamene imovinske predmete.

Počenši s časom odkupa se bode odkupljena železnica obratovala za račun države, in potemtakem so vsi obratni dohodki na korist, vsi obratni stroški pa na škodo državi.

Čisti doneski, ki se pokažejo po obračunu do časa odkupa, ostanejo železniški podjetbi, katera pak mora tudi sama poravnati vse iz gradnje in obrata železnice, do zgoranjega časa nastajajoče obračunske dolžnosti in druge dolgove.

10. Vlada si pridržuje pravico, da na podstavi odkupne izjave (št. 7) opravi vknjižbo državne lastninske pravice na vseh nepremičnih imovinskih predmetih, kateri preidejo vsled odkupa na državo.

Družba je dolžna, dati državni upravi, ako bi to zahtevala na razpolago pravne listine, katere bi bile v ta namen morda še potrebne z njene strani.

§. 13.

Ko mine dopustilo in dne, katerega mine, je družba dolžna, na odredbo državne uprave, kakor to zahtevajo javne prometne koristi, ali na svoje stroške kolovoz, vložen po cestah, odstraniti in porablano cesto dejati zopet v poprejšnji stan ali pa vso železnico z vsemi premičnimi in nepremičnimi pritiklinami, vštevši naprave za izdelovanje elektrike, dalje vozila gradivne zaloge in iz napravne glavnice morda narejene obratne in pričuvne zaklade v obsegu, oznamenjenem v §. 12, št. 6 prepustiti brez odplate državi v bremen prosto last in užitek.

Ko mine to dopustilo, in pa tudi, ko se železnica odkupi (§. 12.), obdrži družba last pričuvnega zaklada, napravljenega iz lastnih doneskov podjetbe, in pa kar bi imela po obračunih terjati, potem tudi last posebnih naprav in poslopij, narejenih ali pridobljenih iz lasne imovine, katere si je družba sezidala ali pridobila sama po pooblastilu državne uprave z izrečnim pristavkom, da té reči niso pritiklina železnice.

§. 14.

Državna uprava ima pravico, prepričati se, da je železnica in pa nje obratna naprava v trdnem stanju narejena in ohranjena, in ukazati, da se odvrnejo ali pa odpravijo napake na to stran.

Tudi ima državna uprava pravico, po svojem človeku pregledovati gospodarstvo, in sosebno po

nadzornikih, pošiljanih ob stroških družbe, kakorkoli se ji vzvidi primerno, paziti, da se električni obrat uravna po projektu in pogodbi.

Komisar, ki ga postavi državna uprava pri družbi, ima pravico, kolikorkrat se mu zdi primerno, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, kateri bo veljal za predstojništvo družbe, in pa v velike zборе, ter tam ustavljati vse sklepe in odredbe, nasprotne zakonom, dopustilu ali družbenim pravilom, oziroma kvarne javni koristi; toda v takem primeru je komisarjeva dolžnost, si precej izprostiti odločbo ministrstva za železnice, katero je dati brez odloga in katera veže družbo.

Za tu ustanovljeno nadzorovanje železniške podjetje plačuje družba, z ozirom na opravila, ki so ž njim združena, v državno blagajnico poprečno vračilo, čegar višino ustanovi državna uprava, oziraje se na obseg podjetja.

Družba se odvezuje zaveznosti, izrečenih v §. 89. železničnega obratnega redú z dne 16. novembra 1851. l. (Drž. zak. št. 1. iz l. 1852.) gledé na vračilo večih stroškov, ki bi se nabrali po policijskem ali dohodarstveno-uradnem nadzoru, in gledé dolžnosti, zastoj nabavljati in vzdrževati uradne mestnosti.

§. 15.

Državna uprava si pridržuje nadalje pravico, da se sme, ako bi se poleg vsega poprednjega svarila večkrat prelomile ali opustile v prvotni dopustilnici, v tem razglasu, v dopustilnih pogojih ali v zakonih naložene dolžnosti, poprijeti zoper to zakonom primernih naredeb ter po okolnostih izreči, da je dopustilo izgubilo moč še pred iztekom dopustilne dobe.

III.

V dopolnilo določil v oddelku II (obrat) dopustilnih pogojev, postavljenih za lokalno železnico Dunaj (Matzleinsdorfska proga) — Wiener-Neudorf, se, razveljavljaje točko 1 oddelka II omenjenih dopustilnih pogojev, ustanavlja to-le:

- a) Tarife za prevoz oseb in blaga, razredba blaga in vsa na prevoz blaga se nanašajoča postranska določila potrebujejo dovolila c. kr. železniškega ministrstva, pri čemer je na eni strani gledati na javne obzire, na drugi strani na zadostno donosnost železniške podjetja.

Tarifni del I avstrijskih in bosensko-hercegovinskih železnic, obsegajoč skupna dolo-

čila za odpravo oseb, popotne prtljage, ekspresnega blaga in psov, dalje tarifni del I, zadevajoč splošna določila za odpravo mrličev, živih živali in blaga na avstrijsko-ogrskih in bosensko-hercegovinskih železnicah, zadnji s preuredbami, pogojenimi z razredbo blaga c. kr. avstrijskih državnih železnic, naj bodeta na zahtevo c. kr. železniškega ministrstva veljala tudi na tu dopuščeno lokalno železnico.

Vozne cene in voznine, ki jih je pobirati, in druge pristojbine se smejo preračunati le v takratni zakoniti deželni vrednoti brez davka.

Ko je dala železnica v dveh zaporednih obratnih letih čisti donos najmanj 6 odstotkov napravne glavnice, lahko odredi železniško ministrstvo razmerno znižbo tarifnih postavkov, ki so bili dotlej v moči.

C. kr. železniškemu ministrstvu se pridružuje, da v pripravnem času ukrene zastran tarifnega ravnanja z žitom in moko naredbe, ki jih morda zahteva korist avstrijske mlinarske obrtnosti.

- b) Vredba tarif za osebe in blago in pa dajatev v javne namene se vsak čas pridržuje zakonarstvu.

B.

Za lokalno železnico od Wiener-Neudorf-a v Guntramsdorf naj, počenši z današnjim dnem, veljajo nastopna določila:

I.

Odredbe §§. 1 in 4 Najviše dopustilnice z dne 29. decembra 1886. l. (drž. zak. št. 16 iz l. 1887.) ostanejo tudi nadalje v moči z merilom, da se delniški družbi dunajskih lokalnih železnic, kakor sedanji koncesionarki, dodeljuje dovolilo, za oskrbo osebnega prometa porabljeni električno moč po poblížnjih načinih, ustanovljenih po c. kr. železniškem ministrstvu.

II.

Na mesto z razglasom c. kr. trgovskega ministrstva z dne 16. marca 1894. l. (drž. zak. št. 51) prenarjenih določil §§. 2, 3 in 5 omenjene Najviše dopustilnice z dne 29. decembra 1886. l. (drž. zak. št. 16 iz l. 1887.) naj stopijo naslednja pravila:

§. 2.

Za dopuščeno železniško progo veljajo nastopne ugodnosti:

- a) oprostitev od kolkov in pristojbin za vse pogodbe, knjižne vpise, vloge in druge listine v nabavo glavnice in zagotovilo obrestovanja glavnice in obrata do časa, ko se prične obrat, in pa za pridobitev zemljišč, za gradnjo in opravo železnice do konca prvega obratnega leta;
- b) oprostitev od kolkov in pristojbin za prvo izdajo delnic z začasnimi listi vred, in pa od prenosnine, kar se je nabere o nakupu zemljišč;
- c) oprostitev od pristojbin in taks, ki jih je plačati za podeljeno dopustilo in za izdajo dopustilnice;
- d) oprostitev od pridobnine in dohodarine, od plačevanja kuponskih kolkovnin in pa od vsakega novega davka, ki bi se morda uvel na njih mesto, za čas do 10. marca 1915. l.

§. 3.

Družba je dolžna, po dopuščeni železnični progi vzdrževati obrat nepretrgoma ves čas, dokler bo trajalo dopustilo.

§. 5.

V ostalem je imenovano železnico šteti za celovit del podjetbe lokalne železnice, ki je predmet dopustilnice z dne 10. marca 1885. l.), (drž. zak. št. 45.) 1, in o nji naj torej veljajo določila §§. 4 in 7 zgoraj omenjene dopustilnice v prvotni obliki, določila §§. 8 do 15 pa v obliki, izpremenjeni v odstavku 4, sub II tega razglasa.

III.

Zastran obrata naj dopolnila dopustilnih pogojev, ustanovljena v odstavku 4, III tega razglasa za lokalno železnico z Dunaja (Matzleinsdorfska proga)—Wiener-Neudorf, veljajo tudi za lokalno železnico Wiener-Neudorf—Guntramsdorf.

Wittek s. r.